

Zemkopības ministrija

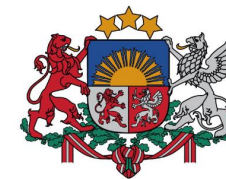
Iesniegtie iebildumi un komentāri par mežsaimniecības pasākumiem atjaunotajā NEKP

Zemes sektora (t.sk. mežsaimniecība) un lauksaimniecības darba grupas sanāksme

02.10.2024.

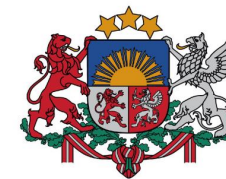
Par iebildumiem

- Vēlamies pateikties par izrādīto interesi un priekšlikumu iesniegšanu.
- Šodien tiks izskatīti iebildumi par meža sektoru, kas tika saņemti pēc NEKP sabiedriskās apspriešanas.
- Daļa no iebildumiem pēc būtības tika saņemti atkārtoti un ir tikuši izskatīti iepriekšējā Zemes sektora un lauksaimniecības darba grupas sanāksmē.

Zemkopības ministrija

Iebildumi par neproduktīvu audžu nomaiņu

Zemkopības ministrija

Iebildumi:

Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 935 neproduktīvas audzes ir arī dažādas mistraudzes, slapji meži, kuros pārmitru augsnes apstākļu dēļ ir samazināts ikgadējais koksnes pieaugums, kā arī audzes ar ievērojamu daudzumu bojātu koku, kuras var būt vērtīgs elements bioloģiskajai daudzveidībai.

Ņemot vērā, ka arī īpaši aizsargājami biotopi var tikt atzīti par neproduktīvām audzēm (atbilstoši meža normatīvajiem aktiem), lūdzam papildināt pasākuma 3.1.6.12. Neproduktīvu audžu nomaiņa aprakstu un norādīt, ka neproduktīvu audžu nomaiņa netiek veikta īpaši aizsargājamās meža biotopos.

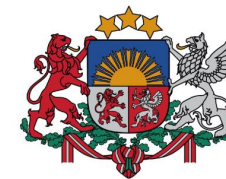
Atbilde:

Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 935 par neproduktīvām atzīst tās egļu, bērzu vai priežu mežaudzes, kas nav sasniegušas galvenās cirtes vecumu vai caurmēru un kurās ir liels īpatsvars ar koku sugām, kas ierobežo galvenās turpmāku attīstību, būtībā tās ir savlaicīgi nekoptas mežaudzes.

Atjaunojot pārmitros apstākļos augošu mežaudzi tā nekļūtu produktīvāka, bez liekā ūdens novadīšanas, tāpēc nav pamata šādas vietās audzes atzīt par neproduktīvām.

Piekrītam, ka šis pasākums ir veicams ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus un nav veicams tajos noteiktās aizsargājamās dabas teritorijās.

Iebildumi par hidroloģiskā režīma uzlabošanu slapjainos

Zemkopības ministrija

Iebildumi:

Arī slapjaini ir nozīmīgas oglekļa krātuves, oglekli uzkrājot ne vien dzīvajā biomasā, bet arī nedzīvajā biomasā (nobirās, mirušajā koksne) un augsnē. Nosusinot mežu, norisināsies organisko vielu mineralizācija, radot CO₂ emisijas, kas nav ticis pasākuma aprakstā vērtēts.

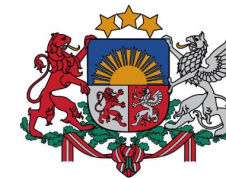
Vienlaikus vēršam uzmanību, ka frāze “hidroloģiskā režīma uzlabošana” ir saimnieciska rakstura, norādot uz lietderību koksnes pieauguma veicināšanā, nevis vides apstākļu uzlabošanā. Tā vietā aicinām lietot tehniskus terminus, piemēram, “meliorācija” vai “nosusināšana”.

Atbilde:

Slapjaini ir mežu augšanas tips, kas veidojas uz slapjām/pārmitrām minerālaugsnēm, kur galvenais augšanu ierobežojošais faktors ir gruntsūdens līmenis, kas ierobežo koku sakņu attīstību. Slapjainos neveidojas biezs organisko vielu slānis, līdz ar to veicot hidroloģiskā režīma uzlabošanu, neveidotos papildus emisijas no augsnes organisko vielu mineralizācijas procesā.

Pasākums ”Hidroloģiskā režīma uzlabošana” nav plānots tikai kā jaunu meliorācijas sistēmu veidošana, bet tai skaitā arī pagaidu vai lokālu sistēmu veidošana ar dziļvagu vai ievalku palīdzību, kā arī koku stādīšanu uz pacilām.

Iebildums par mērķtiecīga meža ieaudzēšana izstrādātajos kūdras laukos

Zemkopības ministrija

Iebildums:

Starptautiski pētījumi apliecina, ka neatkarīgi no konkrētā bijušā kūdras ieguves lauka pēc-izmantošanas veida (vai purvs tiek renaturalizēts vai audzēta palidukultūra) visefektīvākā stratēģija SEG emisiju samazināšanai ir purvam raksturīga hidroloģiskā režīma atjaunošana (t.i. atlikušā kūdras slāņa atgriešana ūdens piesātinājuma zonā). Taču tas var nebūt savienojams ar meža ieaudzēšanu, it sevišķi tāda, no kura iecerēts iegūt saimnieciski izmantojamu koksni.

Atbilde:

Piekrītam, ka meža ieaudzēšana nav vienīgā stratēģija, kā izmantot izstrādātos kūdras laukus, tāpēc pirms darbības uzsākšanas katra vieta būtu vērtējama atsevišķi. Koku ieaudzēšana varētu būt risinājums, kur ir apgrūtināta vai nav iespējama purvam raksturīgā hidroloģiskā režīma atjaunošana.

Iebildums par minerālmēslojuma pielietošana sausienos un āreņos

Zemkopības ministrija

Iebildumi:

Kā uzsvērām iepriekš, pirms šī pasākuma iekļaušanas NEKP gala redakcijā, ir jāaplēš sagaidāmās minerālmēslojuma dzīves ciklā radušās emisijas un šī pasākuma kopējā ietekme uz klimatu.

Ņemot vērā, ka šis pasākums var radīt riskus ūdeņu kvalitātei, proti, pastāv iespēja, ka mežu mēslošana ar minerālmēslojumu un šī mēslojuma notece caur meliorācijas sistēmām palielina eitrofikāciju ūdeņos, veicinot to aizaugšanu, - ir nepieciešams, lai stratēģiskajā ietekmes uz vidi novērtējumā tiek vērtēta šo pasākumu potenciālā negatīvā ietekme uz ūdeņu kvalitāti un ūdens dzīvotnēm un objektīvi izsvērts, vai un kā riskus ir iespējams mazināt.

Atbilde:

Meža mēslošanai plānots izmatot slāpekli saturošus minerālmēsļus (deva 100-150 kg N ha⁻¹), mēslošanu plānots veikt aptuveni vienu reizi 10 gados, kas veidotu papildu piesaisti no vienas mēslošanas reizes aptuveni 25 tonnas CO₂ ha⁻¹. Dažādos avotos ir minēts, ka aptuvenās N saturošo minerālmēsļu ražošanas CO₂ ekv. emisijas ir 1-10 tonnas CO₂ pret katru saražoto minerālmēslojuma tonnu. Pieņemot nelabvēlīgāko variantu, pie devas 150 kg N ha⁻¹ emisijas, kas būtu radušās no minerālmēslojuma ražošanas veidotu 1,5 tonnas ha⁻¹, piesaistes tad savukārt no vienas mēslošanas reizes būtu 23,5 tonnas CO₂ ha⁻¹.

Iebildumi par mežizstrādes apjomu

Zemkopības ministrija

Iebildumi:

Plānā joprojām ignorēts, ka galvenais iemesls CO2 piesaistes samazinājumam ZIZIMM sektorā ir pieaugošais mežizstrādes apjoms, tāpēc nepieciešams plānveidīgi samazināt koksnes ieguves apjomus valsts mežos.

Plānā joprojām ignorēts, ka galvenais iemesls CO2 piesaistes samazinājumam ZIZIMM sektorā ir pieaugošais mežizstrādes apjoms.

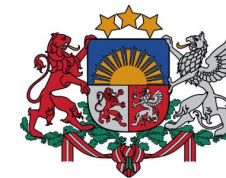
Tajā pašā laikā uzskatām, ka visticamāk ir iespējami vēl papildu pasākumi, lai palielinātu pievienoto vērtību no iegūtās koksnes (augstākas sarežģītības produktu ražošanai). Patlaban vairāk kā 50 % no koksnes produktu eksporta veido zemas sarežģītības koksnes produkti (kurināmā koksne, apaļkoksne un zāģmateriāli).

Atbilde:

Mežizstrādes samazināšana varētu novest pie īslaicīga ieguvuma, nākotnē piesaistes intensitāte novecojošā mežā samazināsies un iespējams emisiju apjoms pieaugs (iemesli - mežizstrāde, klimatiskie un dabiskie faktori utt.), kas varētu apgrūtināt tālāku mērķu sasniegšanu. Mežizstrādes samazinājums iespējams tikai ierobežojot saimniecisko darbību, kas būtiski ietekmētu mežsaimniecības un kokrūpniecības sektoru dzīvotspēju un konkurētspēju. Kā arī kopējo ciršanas apjoma samazināšana valsts mežos varētu veicināt ciršanas apjoma pieaugumu privātajā sektorā, līdz ar kopumā mežizstrādes apjoms varētu būtiski nemainīties.

Atbalstam ideju, ka ir nepieciešams palielināt pievienoto vērtību koksnes produktiem un vēršam uzmanību, ka NEKP ir iekļauti pasākumi Koksnes ķīmiskās pārstrādes/koksnes šķiedras rūpnīcas būvniecība un skaidu plātņu rūpnīcas izveidošana, kuru mērķis ir samazināt eksportētās apaļkoksnis daudzumu.

Iebildumi par mežaudzēm un to struktūru

Zemkopības ministrija

Iebildumi:

Plāna 14. lpp. norādīts, ka CO2 piesaistes palielinājumu ZIZIMM sektorā iespējams palielināt “mērķtiecīgi un ilgtspējīgi veidojot mežaudžu struktūru,” taču nav paskaidrots, kas ar to domāts, un nav sniegta nekāda informācija par to, kāda mežaudžu struktūra (vecuma struktūra un sugu sastāvs) varētu veidoties plānā paredzēto pasākumu rezultātā.

Nav skaidrs kā tiks sasniegti pasākumu 3.1.6.3. Pārmitro meža biotopu atjaunošana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un pasākuma 3.1.6.5. Mērķtiecīga meža ieaudzēšana izstrādātajos kūdras laukos, tajā skaitā atjaunojot Latvijai raksturīgos pārmitro mežu biotopus plānotie mērķi plānotajā termiņā līdz 2030.gadam.

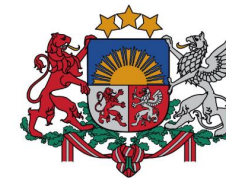
Atbilde:

Mērķtiecīgi un ilgtspējīgi veidota mežaudžu struktūra ir tāda, kuru veido dažāda vecuma audzes, gan jaunaudzes, gan vidēja vecuma audzes, gan briestaudzes, gan vecas audzes, tādā veidā nodrošinot pret klimata pārmaiņām noturīgu mežaudžu struktūru.

Apmežošanas rezultāta ir plānots veidot gan audzes, kokmateriālu ieguvei, kurus tālāk pārstrādājot iespējams koksne piesaistīto oglekli noglabāt koksnes produktos, gan arī mežaudzes, kur mērķis atjaunojot Latvijai raksturīgos meža biotopus.

Iebildums par ietekmi uz ainavu

Zemkopības ministrija

Iebildums:

Apmežošana, jo īpaši lielās platībās vai haotiski veidotās, būtiski ietekmē ainavu. Tāpēc jāvērtē šajā sadaļā iekļauto pasākumu ietekmes uz ainavu - gan valsts līmeņa (nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas), gan pašvaldību teritorijas plānojumos noteiktajām ainaviski vērtīgām teritorijām.

Atbilde:

Piekrītam, ka plašu teritoriju apmežošana ir jāveic ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus, tajā skaita ainavu aizsardzības plānus, ja tādi ir izstrādāti.

Zemkopības ministrija

Paldies!